

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

AVIZE

AUTORITATEA EUROPEANĂ PENTRU PROTECȚIA DATELOR

Avizul Autorității Europene pentru Protecția Datelor privind propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește permisele de conducere care includ funcțiile unei cartele de conducător auto

(2012/C 139/01)

AUTORITATEA EUROPEANĂ PENTRU PROTECȚIA DATELOR,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 16,

având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special articolele 7 și 8,

având în vedere Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date ⁽¹⁾,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date ⁽²⁾, în special articolul 28 alineatul (2),

ADOPTĂ PREZENTUL AVIZ:

I. INTRODUCERE

1. La 11 noiembrie 2011, Comisia a adoptat o propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește permisele de conducere care includ funcțiile unei cartele de conducător auto („propunerea”) ⁽³⁾.
2. Propunerea face parte din măsurile prezentate de Comisie pentru a consolida utilizarea tahografelor digitale în Uniunea Europeană, după cum a anunțat în Comunicarea sa „Tahograful digital: Foaia de parcurs a activităților viitoare” ⁽⁴⁾. Prezenta propunere vine în completarea propunerii de regulament privind aparatura de înregistrare în transportul rutier și de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 3821/85 adoptat de Comisie la 19 iulie 2011 („propunerea de regulament privind aparatura de înregistrare în transportul rutier”) ⁽⁵⁾, în legătură cu care AEPD a emis un aviz la 5 octombrie 2011 ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ JO L 281, 23.11.1995, p. 31.

⁽²⁾ JO L 8, 12.1.2001, p. 1.

⁽³⁾ COM(2011) 710 final.

⁽⁴⁾ COM(2011) 454 final.

⁽⁵⁾ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 3821/85 privind aparatura de înregistrare în transportul rutier și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 561/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, COM(2011) 451 final.

⁽⁶⁾ Disponibil pe site-ul AEPD, la următoarea adresă: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2011/11-10-05_Tachographs_EN.pdf

I.1. Consultarea AEPD

3. Comisia a transmis propunerea Autorității Europene pentru Protecția Datelor spre consultare la 11 noiembrie 2011, în conformitate cu articolul 28 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 45/2001.
4. AEPD regretă faptul că nu i s-a oferit posibilitatea de a transmite Comisiei observații informale înainte de adoptarea propunerii. AEPD recomandă includerea unei trimiteri la prezenta consultare în preambulul propunerii.

I.2. Contextul general

5. Propunerea stabilește temeiul juridic și modalitățile de fuzionare a cartei pentru conducătorii auto profesioniști cu permisul acestora de conducere, aplicându-se astfel dispozițiile articolului 27 din propunerea de regulament privind aparatura de înregistrare în transportul rutier, în cadrul căruia a fost prevăzut principiul unei astfel de fuzionări. Conform articolului 27 din propunerea respectivă, cu începere de la 19 ianuarie 2018, cartelele de conducători auto se integrează în permisele de conducere și sunt eliberate, reînnoite, schimbate și înlocuite în conformitate cu dispozițiile Directivei 2006/126/CE.
6. Cartela de conducător auto ⁽⁷⁾ este o componentă a sistemului de tahograf creat în temeiul Regulamentului (CEE) nr. 3821/85. Cartela de conducător auto este alocată conducătorului auto profesionist și permite identificarea posesorului său de aparatura de înregistrare. De asemenea, permite stocarea datelor referitoare la activitățile conducătorului auto pe cartelă, pentru un eventual control ulterior. Aceasta conține o anumită cantitate de date precizate în anexa IB la Regulamentul (CEE) nr. 3821/85, inclusiv informații despre permisul de conducere; totuși, această anexă va fi revizuită în vederea adaptării sale la progresul tehnologic, după adoptarea propunerii de regulament privind aparatura de înregistrare în transportul rutier.
7. În urma unei consultări cu părțile interesate și a unei evaluări a impactului ⁽⁸⁾, fuzionarea cartei pentru conducătorii auto profesioniști cu permisul acestora de conducere a fost identificată de către Comisie drept o soluție de reducere a fraudelor, precum și de simplificare a sarcinii administrative și a costurilor aferente emiterii acestor documente. Scopul propunerii este de a permite „coexistența celor două funcții fuzionate într-un singur document, permisul de conducere având funcțiile unei cartele de conducător auto” ⁽⁹⁾.

I.3. Aspecte privind protecția datelor ridicate de propunere

8. După cum a subliniat deja AEPD în avizul său privind propunerea de regulament privind aparatura de înregistrare în transportul rutier ⁽¹⁰⁾, fuzionarea preconizată a cartei de conducător auto cu permisul de conducere ar putea afecta actuala protecție asigurată în legătură cu datele conducătorilor auto.
9. Având în vedere volumul potențial al informațiilor înregistrate în ceea ce privește activitățile conducătorului auto și locul desfășurării acestora (precum data, ora, distanța, geolocalizarea, viteza etc.), cartela de conducător auto este mai mult decât o simplă carte de identitate care certifică faptul că o persoană este un conducător auto profesionist. Prin urmare, este mai invazivă din perspectiva protecției datelor, întrucât urmărește monitorizarea respectării de către o persoană fizică a normelor sociale în domeniul transportului rutier.
10. Prin urmare, este esențial ca prelucrarea datelor în contextul permiselor de conducere care integrează cartele de conducător auto să se facă în conformitate cu cadrul UE privind protecția datelor, astfel cum este prevăzut la articolele 7 și 8 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, la articolul 16 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, precum și în Directiva 95/46/CE ⁽¹¹⁾.
11. În prezentul aviz, analiza AEPD se axează pe două aspecte principale: (i) dacă s-a demonstrat în mod suficient că fuzionarea permisului de conducere cu cartela de conducător auto este necesară în vederea atingerii scopurilor urmărite, având în vedere implicațiile unei asemenea fuzionări asupra vieții private; și (ii) dacă s-a asigurat în mod suficient că prelucrarea datelor conducătorilor auto într-o singură cartelă respectă principiul proporționalității.

⁽⁷⁾ În conformitate cu articolul 1 litera (t) din anexa IB la Regulamentul (CEE) nr. 3821/85, cartela de conducător auto este un „card de tahograf emis de autoritățile unui stat membru unui anumit conducător auto. Cartela de conducător auto identifică conducătorul auto și permite stocarea datelor privind activitatea acestuia”.

⁽⁸⁾ Deși nu a fost efectuată nicio evaluare în ceea ce privește confidențialitatea.

⁽⁹⁾ A se vedea expunerea de motive, COM(2011) 710 final, pagina 3.

⁽¹⁰⁾ A se vedea nota de subsol nr. 6.

⁽¹¹⁾ Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (JO L 281, 23.11.1995, p. 31).

II. ANALIZA PROPUNERII

II.1. Este necesară integrarea cartelelor de conducător auto în permisele de conducere?

12. Integrarea cartelelor pentru conducătorii auto profesioniști în permisele acestora de conducere generează o serie de preocupări din perspectiva protecției vieții private și a datelor. În primul rând, AEPD observă faptul că necesitatea de a integra cartela de conducător auto în permisul de conducere nu a fost suficient demonstrată. În expunerea de motive a propunerii, Comisia arată că aceasta este „o soluție” pentru a contribui la combaterea fraudelor și a utilizărilor abuzive ale cartelelor de conducător auto; totuși, din punctul de vedere al protecției datelor, nu s-a demonstrat că o astfel de fuzionare ar fi cel mai bun mod de a face acest lucru și nici dacă există posibilitatea de a lua în considerare alte mijloace mai puțin invazive.
13. De asemenea, trebuie avut în vedere faptul că fuzionarea acestor două documente, care urmăresc două scopuri total diferite, ar contrazice principiul limitării scopului prevăzut la articolul 6 alineatul (1) litera (b) din Directiva 95/46/CE. Cartela de conducător auto este mai mult decât o simplă carte de identitate care certifică faptul că o persoană este un conducător auto profesionist, întrucât servește și la monitorizarea respectării de către conducătorul auto profesionist a normelor sociale în transportul rutier. Însăși Comisia identifică faptul că vor fi „două funcții fuzionate într-un singur document, permisul de conducere având funcțiile unei cartele de conducător auto” ⁽¹²⁾.
14. Modalitățile de fuzionare prezintă, de asemenea, riscuri specifice în ceea ce privește protecția vieții private și a datelor, care nu au fost încă abordate. Obligația statelor membre, prevăzută la articolul 1 din propunere, de a introduce un microcip în toate permisele de conducere integrate noi care vor fi emise conducătorilor auto generează preocupări cu privire la necesitatea și proporționalitatea unei astfel de măsuri, având în vedere scopul prelucrării. Impactul fuzionării celor două documente și al utilizării unui microcip în noul permis de conducere integrat asupra prelucrării datelor trebuie să fie evaluat în mod temeinic. Prin urmare, AEPD recomandă ca integrarea cartelei de conducător auto în permisul de conducere să fie luată în considerare numai după efectuarea unei evaluări a impactului asupra vieții private și a siguranței. Acest lucru trebuie să fie precizat în mod clar la articolul 1 din propunere.
15. Este încă neclar modul în care se va realiza fuzionarea tuturor documentelor de conducere în ceea ce privește conducătorii auto profesioniști și dacă noul permis de conducere integrat va conține și date referitoare la capacitatea acestora de a conduce alte tipuri de vehicule în scopuri personale. În acest caz, trebuie instituite mecanisme clare pentru a asigura că fiecare parte a cartelei este accesată numai de către persoanele care sunt autorizate în acest sens. De asemenea, AEPD își exprimă îngrijorarea față de faptul că o astfel de posibilitate poate conduce la extinderea utilizării de microcipuri la toate permisele de conducere, inclusiv la cele de uz privat, în statele membre. Opțiunea de a utiliza o astfel de tehnologie în documentele de identitate cu privire la capacitatea de conducere are un impact asupra protecției vieții private și a datelor persoanelor fizice, în special în ceea ce privește tipul și cantitatea de informații pe care le-ar putea conține, iar luarea unei decizii în acest sens nu trebuie să fie motivată de considerente tehnice. Decizia trebuie să fie supusă în continuare unei dezbateri publice transparente, iar în legislație trebuie să fie prevăzute garanții adecvate pentru a asigura protecția vieții private și a datelor persoanelor fizice.
16. În plus, AEPD subliniază faptul că utilizarea datelor conducătorilor auto trebuie, de asemenea, să fie evaluată cu atenție în contextul mai larg al sistemelor de transport inteligente și având în vedere măsura în care aceste date ale conducătorilor auto ar putea fi utilizate și combinate ulterior cu alte date colectate din alte sisteme integrate în vehicul (precum eCall, eToll etc.). AEPD solicită legiuitorului să țină seama în mod corespunzător de principiile limitării scopului, necesității și proporționalității în elaborarea viitoarelor propuneri legislative cu privire la utilizarea și prelucrarea ulterioară a datelor conducătorilor auto în contextul sistemelor de transport inteligente.

II.2. Proporționalitatea prelucrării datelor conducătorilor auto profesioniști

17. Chiar dacă fuzionarea celor două documente s-ar dovedi necesară, prelucrarea datelor cu caracter personal într-o cartelă unică ar trebui totuși să respecte toate principiile privind protecția datelor și normele stabilite în Directiva 95/46/CE, în special principiul proporționalității.

⁽¹²⁾ A se vedea expunerea de motive, COM(2011) 710 final, pagina 3.

18. AEPD ia act de faptul că Directiva 2006/126/CE nu conține decât o simplă trimitere la „normele privind protecția datelor” la articolul 1 alineatul (2), fără a le preciza în mod clar. AEPD recomandă să se precizeze, într-un articol de fond al propunerii, că, în ceea ce privește permisele de conducere, prelucrarea datelor se va efectua în conformitate cu normele naționale de aplicare a Directivei 95/46/CE. Trebuie subliniat faptul că prelucrarea datelor cu privire la permisele de conducere nu include numai datele prelucrate în microcip, ci și toate celelalte tipuri de prelucrări de date efectuate în privința cartelei, precum eliberarea permisului de conducere, monitorizarea termenului de valabilitate al acestuia și controalele efectuate de către autoritățile competente care monitorizează respectarea normelor sociale în domeniul transportului rutier.
19. În ceea ce privește detaliile prelucrării, considerentul 2 din propunere prevede că „permisele de conducere și cartelele de conducător auto au un design și un set de câmpuri de date aproape identice”. Această afirmație induce în eroare din două motive: în primul rând, câmpurile de date exacte care vor fi prelucrate în cartela de conducător auto sunt încă necunoscute; în al doilea rând, se poate presupune că, inevitabil, acestea le vor depăși pe cele care au fost definite pentru permisul de conducere, întrucât scopul cartelei de conducător auto este de a monitoriza comportamentul conducătorului auto pentru a asigura respectarea normelor sociale în transportul rutier.
20. În timp ce categoriile de date conținute de permisul de conducere sunt descrise în mod clar și detaliat în anexa I la Directiva 2006/126/CE ⁽¹³⁾, specificațiile referitoare la datele care urmează să fie stocate în microcipul permisului de conducere nu au fost încă definite de către Comisie. De exemplu, este încă neclar dacă microcipul ar putea conține date biometrice (precum amprente digitale sau scanarea irisului). În plus, după cum a subliniat AEPD în avizul său privind propunerea de regulament privind aparatul de înregistrare în transportul rutier ⁽¹⁴⁾, nici detaliile referitoare la prelucrarea datelor în cartela de conducător auto nu au fost încă definite cu certitudine și depind de revizuirea anexelor la Regulamentul (CEE) nr. 3821/85 privind tahografele, proces care va începe numai după adoptarea propunerii de modificare a regulamentului privind tahografele. Prin urmare, în acest stadiu, este dificil de evaluat cu suficientă certitudine dacă prelucrarea de date preconizată va respecta sau nu principiul proporționalității.
21. În ceea ce privește volumul previzibil de date care vor fi prelucrate în microcip referitor la datele conducătorilor auto, articolul 1 din propunere precizează numai datele de identificare din cartela de conducător auto, astfel cum sunt prevăzute în secțiunea IV punctul 5.2 din anexa IB la Regulamentul (CEE) nr. 3821/85, în timp ce, pe de altă parte, articolul 7 litera (a) din propunere prevede că permisul de conducere trebuie să includă toate „funcțiile necesare pentru ca permisul de conducere să poată fi utilizat, de asemenea, drept cartelă de conducător auto”. Pentru ca permisul de conducere să fie utilizat drept cartelă de conducător auto, acesta va trebui să includă toate câmpurile de date definite pentru cartela de conducător auto, nu numai datele de identificare aflate pe cartelă. Aceste date vor conține semnificativ mai multe informații decât cele din permisul de conducere, de exemplu date despre activitățile conducătorului auto (precum data, începutul și sfârșitul călătoriei, distanța, date privind geolocalizarea, ora, viteza etc.).
22. AEPD subliniază necesitatea adoptării unei abordări coerente la elaborarea măsurilor privind permisele de conducere care încorporează cartele de conducător auto în două instrumente juridice distincte – pe de o parte, propunerea de regulament privind aparatul de înregistrare în transportul rutier și, pe de altă parte, propunerea de modificare a Directivei privind permisele de conducere – pentru a se asigura că modul general de concepere a prelucrării datelor respectă dreptul la viața privată, toate principiile de protecție a datelor și, în special, principiul proporționalității și că oferă garanții suficiente în ceea ce privește protecția datelor, precum și o atenție corespunzătoare față de drepturile persoanelor vizate.
23. AEPD recomandă, în special, definirea unei liste clare a datelor care urmează să fie prelucrate în cartela integrată pe baza unui test de necesitate. În propunere trebuie clarificat modul în care drepturile persoanelor vizate de a primi informații despre prelucrarea datelor, de a avea acces la datele proprii și de a se opune, astfel cum au fost prevăzute la articolele 10, 11, 12 și 14 din Directiva 95/46/CE, pot fi exercitate efectiv în contextul unei astfel de prelucrări. De asemenea, AEPD subliniază faptul că prelucrarea face obiectul unui control adecvat din partea autorităților competente în materie de protecție a datelor, în conformitate cu legislația națională.

⁽¹³⁾ Acestea se referă în principal la identitatea conducătorului auto, la data nașterii, la locul emiterii și autoritatea emitentă, la tipul de vehicul pentru care se acordă permisul și la eventualele restricții aplicabile.

⁽¹⁴⁾ A se vedea nota de subsol nr. 6, pagina 1.

24. De asemenea, AEPD subliniază că trebuie să fie clarificate scopurile și circumstanțele în care datele pot fi accesate și de către cine. Trebuie clarificat faptul că accesul la datele conținute de microcip va fi permis numai în scopuri oficiale și clar definite, dar nu și în alte scopuri (comerciale sau necomerciale). În plus, în propunere trebuie să se precizeze în mod clar cine este autorizat să aibă acces la date și la ce date din microcip se referă o astfel de autorizare (respectiv permisul de conducere pentru conducătorii auto profesioniști, datele conducătorului auto, permisul de conducere privat) și în ce împrejurări (de exemplu, care este tipul de acces la datele unui conducător auto care se află în concediu sau lipsește din motive medicale?), întrucât combinarea celor două instrumente juridice creează incertitudine în acest sens.
25. În cele din urmă, în ceea ce privește înregistrările permiselor de conducere furate, pierdute sau defecte care integrează cartele de conducător auto (articolul 7c din propunere), trebuie clarificate datele sau categoriile de date care urmează să fie păstrate. La definirea acestor date, trebuie să se aplice principiul proporționalității și al reducerii la minimum a datelor. De asemenea, trebuie să se clarifice care este (sunt) autoritatea (autoritățile) competentă (competente) care trebuie să țină evidența acestor date.

III. CONCLUZIE

26. AEPD își exprimă îndoielile cu privire la necesitatea și proporționalitatea fuzionării permiselor de conducere cu cartelele de conducător auto, prevăzută în propunere, aspecte care urmează să fie demonstrate. Prin urmare, trebuie studiată posibilitatea de a utiliza alte mijloace, mai puțin invazive, pentru a atinge același obiectiv de combatere a fraudei și de reducere a costurilor în ceea ce privește conducătorii auto profesioniști în transportul rutier.
27. AEPD recomandă în special:
- adăugarea unei trimeri la legislația privind protecția datelor, în special la Directiva 95/46/CE, într-un articol de fond al propunerii;
 - includerea unei dispoziții în cadrul articolului 1 din propunere conform căreia fuzionarea cartelelor de conducător auto cu permisele de conducere și utilizarea microcipului trebuie să fie luate în considerare numai după efectuarea unei evaluări a impactului asupra vieții private și a siguranței;
 - adoptarea unei abordări coerente la elaborarea măsurilor privind permisele de conducere care integrează cartele de conducător auto în două instrumente juridice distincte, respectiv Regulamentul privind aparatura de înregistrare în transportul rutier și Directiva privind permisele de conducere, pentru a se asigura că modul general de concepere a prelucrării datelor respectă dreptul la viața privată, toate principiile de protecție a datelor și, în special, principiul proporționalității și că oferă garanții suficiente în ceea ce privește protecția datelor, inclusiv exercitarea efectivă a drepturilor persoanelor vizate;
 - pe baza realizării unui test de necesitate, o precizare mai clară și mai detaliată a datelor sau a categoriilor de date care urmează să fie conținute de microcip, care va include toate datele definite în anexa IB actualizată la Regulamentul (CEE) nr. 3821/85, precum și datele care vor fi specificate de către Comisie cu privire la microcipul din permisele de conducere. Definiția datelor prelucrate și stocate în microcip trebuie să respecte în special principiul proporționalității și al reducerii la minimum a datelor;
 - clarificarea circumstanțelor în care pot fi accesate anumite categorii de date și de către cine;
 - precizarea clară la articolul 7c a autorității responsabile cu ținerea evidenței permiselor de conducere furate, pierdute sau defecte care integrează cartele de conducător auto și a faptului că numai datele strict necesare în acest scop trebuie să fie păstrate, în conformitate cu principiul proporționalității și al reducerii la minimum a datelor.

Adoptat la Bruxelles, 17 februarie 2012.

Giovanni BUTTARELLI
Adjunctul Autorității Europene pentru Protecția
Datelor